



**Program izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice
za leto 2021**

Polni naziv knjižnice:	Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem
Naslov (sedež):	Na gradu 1, 2390 Ravne na Koroškem
Odgovorna oseba:	mag. Irena Oder, direktorica
Telefon:	02 870 54 24
Elektronska pošta:	irena.oder@rav.sik.si

Vsebine izvajanja posebnih nalog, ki jih knjižnica načrtuje:

Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij	<input checked="" type="checkbox"/>
Strokovna pomoč knjižnicam območja	<input checked="" type="checkbox"/>
Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva	<input checked="" type="checkbox"/>
Usmerjanje in izločanje knjižničnega gradiva s svojega območja	<input checked="" type="checkbox"/>

Cilji in kratka vsebina programa posebnih nalog osrednje območne knjižnice v letu 2021¹:

¹ Prosimo vas za realno naravnano načrtovanje. Predvidena višina sredstev za izvajanje posebnih nalog za deset OOK v letu 2021 znaša 860.000 EUR.

Koroška osrednja knjižnica je osrednja območna knjižnica za Koroško in izvaja posebne naloge, ki jih financira Ministrstvo za kulturo RS. Za širše območje Koroške (12 koroških občin) opravlja z zakonom določene vse štiri posebne naloge, ki ji jih nalaga Pravilnik o delovanju in financiranju osrednjih območnih knjižnic.

Knjižnice na svojem območju strokovno povezuje v območno mrežo, ki zagotavlja kvalitetno in koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti. Knjižnice na območju, s katerimi sodeluje, so: Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Knjižnica Radlje ob Dravi; Knjižnica Dravograd. Pri izvajanju posebnih nalog knjižnica sledi veljavni zakonodaji, strokovnim priporočilom, usmeritvam nacionalne kulturne politike, navodilom ter strokovnim priporočilom NUK, in opredeljujejo naslednje cilje: zagotavljanje enakomernega razvoja knjižničnih storitev v splošnih knjižnicah območja, podpiranje njihove raznolikosti in razvijanje novih dejavnosti ter reševanje skupnih problemov, povečanje učinkovitosti in uspešnosti, hitrejša in kakovostnejša izvedba nalog javne službe v knjižnicah na območju osrednje območne knjižnice; večja učinkovitost in gospodarnost pri pridobivanju, obdelavi in posredovanju gradiva in informacij; izgradnja kvalitetne območne zbirke - obsežnejše in strokovno zahtevnejše - ki je dostopna vsem uporabnikom s širšega območja z upoštevanjem njihovih specifičnih potreb; z brezplačno medknjižnično izposajo in oddaljenim dostopom do informacij; sodelovanje knjižničarjev območja pri reševanju strokovnih vprašanj, pri izobraževanju in izmenjavi znanja; uveljavitev načela sodelovanja in koordinacije med splošnimi knjižnicami območja; nadaljevanje vzpostavitve zbirke naročenih in brezplačnih elektronskih virov v vseh splošnih knjižnicah Koroške; organiziranje enotnega sistema pridobivanja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva; ohranitev in dostopnost koroškega domoznanskega gradiva kot sestavnega dela slovenske pisne dediščine; sodelovanje pri skupnem portalu za dostop do digitaliziranih domoznanskih zbirk območja in države (KAMRA); načrtna digitalizacija vsega za območje pomembnega gradiva – vzpostavitev enotnega sistema virtualne knjižnice; smiselno usmerjanje in izločanje knjižničnega gradiva območja, tako da se ohrani kulturna dediščina ter vse za območje pomembno; ohranjanje in razvijanje zavesti o identiteti pokrajine.

Pričakovani učinki načrtovanih vsebin izvajanja posebnih nalog Koroške osrednje knjižnice v letu 2021 povečan in zahtevnejši izbor gradiva in informacij za najmanj 20 % uporabnikom s širšega območja; povečano število uporabnikov; povečan obisk oziroma izposoja; še boljše knjižnične storitve na koroškem območju; izboljšanje sodelovanja z osrednjimi knjižnicami Koroške; sodelovanje z drugimi OOK-ji v različnih skupnih projektih; racionalizacija stroškov nabave e-virov; racionalizacija vzdrževanja dostopa e-gradiv; ugotavljanje razvojnih potreb IKT na območju; racionalizacija stroškov vzdrževanja računalniških sistemov; pridobivanje aktivnih partnerjev za spletni portal Kamra; nove vsebine na portalu Kamra; digitalizacija pomembnega domoznanskega gradiva; večja prepoznavnost koroških splošnih knjižnic in koroške kulturne dediščine po vsej Koroški, tudi onstran meje in Sloveniji.

Program 2021 je začrtan tako, da ga zaradi negotovih razmer zaradi korona krize, v veliki meri izvedemo tudi virtualno.

V času priprave in usklajevanja programa namreč še vedno veljajo ukrepi vlade RS oz. priporočila NIJZ, ki prepovedujejo ali odsvetujejo izvajanje dejavnosti v zaprtih prostorih ter omejujejo udeležbo na strokovnih dogodkih. V kolikor bo to ostalo v veljavi tudi v naslednjem letu, bomo, če se bo le dalo, vsaj pri delu dejavnosti njihovo izvedbo načrtovali v digitalnem okolju.

Program dejavnosti Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika kot območne knjižnice je pripravljen v sodelovanju vseh koroški splošnih knjižnic in je sestavni del letnega programa in finančnega načrta Koroške osrednje knjižnice za leto 2021.

Specifikacija programa in specifikacija stroškov² izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice za leto 2021

1. Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

1.1 območna zbirka, obseg dejavnosti, dostopnost in promocija	
<p>Koroška osrednja knjižnica je javna, kulturna in izobraževalna ustanova, ki si prizadeva svojim uporabnikom nuditi širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah, izobraževanju, raziskovanju, zadovoljevanju kulturnih potreb in kvalitetnemu preživljanju prostega časa. Knjižnično zbirko upravljamo v skladu z dokumentom o nabavni politiki in letnim načrtom nakupa knjižničnega gradiva.</p> <p>Povečan izbor klasičnega knjižničnega gradiva bo predstavljalo zgolj gradivo iz obveznega izvoda. Ta nam in osrednjim knjižnicam na območju vsaj delno zagotavlja pregled in dostopnost knjižne produkcije na Slovenskem. Gradivo, ki ga dobimo preko obveznega izvoda, bomo v skladu s pravilnikom v najhitrejšem možnem času obdelali in uvrstili v zbirko in s tem našim uporabnikom in uporabnikom osrednjih knjižnic območja omogočili izposojanje tega gradiva. Predvidevamo prejem okoli 2.500 enot gradiva iz naslova obveznega izvoda.</p> <p>Načrtujemo tudi nakup e-virov: Koroška osrednja knjižnica je javna in izobraževalna ustanova in si prizadeva svojim uporabnikom nuditi širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah, izobraževanju, raziskovanju, zadovoljevanju kulturnih potreb in kvalitetnemu preživljanju prostega časa. Knjižnično zbirko upravljamo v skladu z dokumentom o nabavni politiki in letnim načrtom nakupa knjižničnega gradiva.</p> <p>Načrtujemo tudi nakup 2 e-virov: Arhiv Večera in PressReader.</p> <p>Območna zbirka (obvezni izvod in e-viri) bo namenjena uporabnikom širšega območja z osebno izposojajo, brezplačno medknjižnično izposojajo in oddaljenim dostopom do informacij za vse splošne knjižnice na območju.</p> <p>Povečan in zahtevnejši izbor gradiva in informacij (iz že obstoječe območne zbirke) bo knjižnica nudila uporabnikom s širšega območja in si še nadalje prizadevala pridobivati nove člane s širšega območja Koroške.</p> <p>Območno zbirko skupaj z e-viri promoviramo v medijih (lokalni časopisi, lokalni radio in televizija), na spletni strani knjižnice, na Facebook profilu knjižnice, s predstavitvami in prireditvami.</p> <p>Obdelava in promocija: 1.061 ur</p>	
Javna dostopnost dokumentov (vpišite spletni naslov)	Spletni naslov: : www.rav.sik.si
Upravljanje knjižnične zbirke	http://www.rav.sik.si/images/pdf/Dokument_o_nabavni_politiki_2013.pdf
Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva	https://www.rav.sik.si/informacije/katalog-informacij-javnega-znacaja/seznam-strateskih-in-programskih-dok/letni-nacrti-za-nakup-gradiva
Navodila o izvajanju za uporabnike brezplačne medknjižnične izposoje	https://www.rav.sik.si/informacije/poslovnik-knjiznice Dogovor o izvajanju brezplačne medknjižnične izposoje za uporabnike med splošnimi knjižnicami na Koroškem območju (4. člen), ki so ga dne 30. 5. 2019 podpisale koroške splošne knjižnice. Z dogovorom so se zavezale, da za uporabnike brezplačno medknjižnično izposojajo izvajamo izključno za gradivo, izposojeno v študijske, raziskovalne in kulturno-izobraževalne namene ter za spodbujanje

² Specifikacija stroškov z obrazložitvijo v prilogi.

	bralne pismenosti (strokovna presoja posameznega knjižničarja). Osrednje knjižnice območja si medknjižnično naročene fotokopije posredujemo samo preko elektronske pošte, s ciljem hitrejšega posredovanja in racionalnejše porabe obstoječih finančnih sredstev. Z namenom poenotenja MKI na nacionalni ravni smo obstoječi dogovor uskladili z nacionalnim.		
Načrtovano izvajanje brezplačne medknjižnične izposoje znotraj območja OOK	OOK→OK	OK→OOK	OK→OK
	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
Medknjižnična izposoja je brezplačna za uporabnika	OOK→OK	OK→OOK	OK→OK
	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
Naročene podatkovne zbirke (naslovi, dostopnost)			
<p>Arhiv Večera (od 1945 do danes), pomembno za splošne knjižnice na območju, ki časnika Večer v tiskani obliki ne shranjujejo; izmed vseh časnikov in časopisov je v Večeru že od vsega začetka največ člankov in prispevkov z našega območja.</p> <p>Strošek nakupa 3.000 €.</p>			
<p>PressReader omogoča bralno izkušnjo dnevnega časopisja v elektronskem okolju na računalniku ali preko pametnih naprav z operacijskimi sistemi iOS, Android, Windows 8 ali BlackBerry10. Izbiramo lahko med več kot 7.300 naslovi dnevnega časopisja in revij, iz več kot 100 držav in v več kot 60 jezikih sveta, med njimi so tudi slovenski: Delo, neDELO, Slovenske novice, Nedeljske novice, Vikend, Ona, Super 50, Delo in dom, Odprta kuhinja, Polet, Suzy, Posel in denar, Nedeljski dnevnik, Dnevnik.</p> <p>Omogočen oddaljen dostop.</p> <p>Strošek nakupa 4.600 €.</p>			
<p>Zaradi omejenih sredstev za povečan izbor gradiva, namenjenih le za nakup e-virov, predlagamo tista, za katera je ob upoštevanju uporabe in vsebinskega področja njihova dostopnost za območje pomembna in nabava le- teh zato tudi upravičena</p> <p>E-vira bosta dostopne uporabnikom vseh 4 koroških splošnih knjižnic . Sproti bomo preverjali njuno uporabo (statistika uporabe).</p>			

2. Strokovna pomoč knjižnicam območja

Program je usklajen z nacionalno knjižnico (7. člen Pravilnika³).

2.1 svetovalno delo za območje OOK

Upošteevamo 7. člen Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah in priporočila za usmerjanje svetovalnega dela Svetovalno delo območnih knjižnic.

S permanentnim svetovalnim delom koordiniramo razvoj knjižnične dejavnosti na območju 12. koroških občin. Z načrtovanjem v okviru knjižnične dejavnosti, ki so skupnega pomena, spodbujamo enakomeren razvoj dejavnosti na našem območju, usklajeno delovanje knjižničnega informacijskega sistema, izboljšanje organiziranosti, učinkovitosti in uspešnosti knjižnic.

Knjižnica bo spodbujala knjižnice na območju k sodelovanju in zagotavljala kvalitetno in koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti, kar pomeni enakopravnejši dostop do knjižničnega gradiva in informacij vsem državljanom na območju in hkrati upoštevala in spoštovala individualnost posameznih knjižnic. Skupno nastopanje knjižnic v javnosti na vseh ravneh oblasti (lokalno, v regiji, na državnem nivoju) povečuje vpliv in ugled knjižničarske stroke.

³ Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. list RS št. 88/03; v nadaljevanju: Pravilnik).

S srečaji in primeri dobre prakse (2) bomo spodbujali sodelovanje med knjižnicami in skupaj reševali morebitne težave. V obsegu seznanitve z območnimi nalogami in storitvami območne knjižnice bomo po potrebi izvajali mentorstvo za knjižnične delavce začetnike na območju in študente bibliotekarstva (1)

Z informatičarko bomo ugotavljali in opredeljevali razvojne potrebe glede IKT ter nudili pomoč pri izobraževanju za uporabo in pri težavah (2).

Sodelovali in svetovali bomo tudi na domoznanskem področju pri nabavi in obdelavi gradiva ter posredovanju informacij. Načrtujemo skupno načrtovanje digitalizacije gradiva, pomembnega za območje (1) ter pripravo vsebin in vnos na portal Kamra (2).

Intenzivno bomo sodelovali s šolskimi knjižnicami na območju OOK in skupaj s šolskimi knjižničarji pripravljali bibliopedagoške dejavnosti za učence in dijake (2).

Sodelovali in komunicirali bomo z vnašalci na portal Dobreknjige.si na svojem območju (svetovanje, pomoč pri vnašanju, izvajanje predstavitev in izobraževanj, ipd.) ter redno spremljali njihove vnose, sodelovali pri pripravi objav za facebook profil.

Na svetovalnem področju načrtujemo izvedbo 8 tematskih svetovanj.

Če zaradi negotove prihodnosti (epidemija Covid19) ne bo mogoče sodelovanje v fizični obliki, bomo sodelovanje prenesli v virtualno obliko oz. na daljavo.

SKUPAJ: 80 ur

2.1.1 strokovno usposabljanje zaposlenih iz knjižnic na območju OOK

Koroška osrednja knjižnica bo za osrednje knjižnice območja nadaljevala z izobraževanjem in svetovanjem ter povezovanjem na območju: področje izobraževanja pri IKT opremi in uporabe e-virov, formalna obdelava knjižničnega gradiva (predvsem domoznanskega), prispevanje zgodb in prispevkov partnerjev za vnos na portal Kamra in vnašanje vsebin na Album Slovenije. OOK KOK Ravne bo organizirala oz. pripravila strokovna srečanja oz. izobraževanja ter sestanke, svetovanje, med drugim tudi strokovno srečanje, na katerem bomo osrednje knjižnice na območju seznanili z odločbo ministrstva in usklajenim vsebinskim in finančnim programom za 2021 ter poročilom o delu in doseženih rezultatih v letu 2020; strokovna srečanja, na katerih bomo obravnavali, seznanjali in svetovali pri različnih strokovnih vprašanjih; se trudili nova strokovna priporočila uresničevati v praksi; izobraževanje za uporabo E-virov in izposojajo e-knjig; srečanja na predlog knjižnic območja, na katerem bomo svetovali pri strokovnih vprašanjih knjižnic na območju; projektih za najstnike, prenos praks z izobraževanjem; strokovno srečanje, na katerem bomo z osrednjimi knjižnicami na območju oblikovali predloge za program nalog in skupnih projektov na območju 2022. Knjižničarji območja se bodo bodisi v fizični obliki ali na daljavo udeleževali izobraževanj, ki jih bo za vse pripravil Učni center MKL. Če bo zaradi negotovih razmer zaradi korona krize le mogoče, bomo nekaj načrtovanega izvedli v fizični obliki, ker v virtualni ni možno, ostale pa bomo izvedli virtualno.

Zato v pozivu v ta namen načrtujemo strošek nabave **1 licence osnovne PRO verzije aplikacije ZOOM**, ki jo bomo potrebovali za sestanke na nacionalnem nivoju kot tudi v okviru območja (letna licenca 139 EUR+ddv).

SKUPAJ: 60 ur

2.1.2 promocija območnosti

Nadaljevali bomo s promocijo in predstavitvami vseh nalog OOK, posebnosti KOK kot območne knjižnice ter skupnih projektov (predstavitve v knjižnicah, medijih...). Uporabnike in širšo javnost bomo seznanjali z dostopom do e-virov, ki je zagotovljen za vse splošne knjižnice in njihove enote na območju. Promovirali bomo portal Obrazi slovenskih pokrajin (Koroški biografski leksikon KBL), ki je bil v letu 2020 vključen v skupni portal OOK Obrazi slovenskih pokrajin. Nove vsebine v bomo predstavili javnosti na tiskovnih konferencah in na drugih prireditvah. Predvsem pa virtualno na spletni strani knjižnice in na FB profilu knjižnice.

Dobreknjige.si je spletni portal s priporočilno kakovostno literaturo. Vsebinsko zagotavljamo vse slovenske osrednje območne knjižnice in tudi že veliko osrednjih splošnih knjižnic. Zainteresirani javnosti bomo portal promovirali z objavami v medijih in virtualnimi predstavitvami ter vzpodbujali knjižničarje in druge k prispevanju novih zapisov. Popularizirali bomo domoznansko zbirko s posebnimi zbirkami z vodenji, ogledi, razstavami, spletno stranjo, objavami v medijih ...

Predstavljali bomo možnosti, ki jih ponujata domoznanska zbirka in lokalna bibliografija Koroške za izvedbo raziskovalnih in seminarskih nalog. Z večjo domoznansko razstavo bomo popularizirali gradivo iz naših posebnih zbirk in organizirali vodene ogledne.

Osrednjim knjižnicam na območju bomo ponudili možnost posebnih tematskih predstavitev digitaliziranega gradiva. Tako bomo z vsebino digitaliziranega gradiva seznanili strokovne delavce knjižnic in hkrati tudi uporabnike in javnost na območju. Predstavitve bodo odprtega značaja. V Koroški osrednji knjižnici so podobne predstavitve gradiva iz posebnih zbirk že ustaljena praksa. V času korona krize smo glavno promocije že preusmerili v virtualno obliko. Prav tako bomo javnosti predstavljali vsebine na portalu KAMRA.

Promovirali bomo skupno spletno stran slovenskih splošnih knjižnic Knjiznice.si in vse dejavnosti in storitve, vezane na delovanje osrednjih območnih knjižnic ter njihovih štirih nalog.

SKUPAJ: 30 ur

2.1.3 sodelovanje z nacionalno knjižnico

Z nacionalno knjižnico bomo sodelovali pri dopolnjevanju podatkov mreže splošnih knjižnic PAM, nakupu podatkovnih zbirk v sodelovanju s konzorcijem COSEC, pri izvajanju zagotavljanju storitve dostopa na daljavo do podatkovnih zbirk in pri koordinaciji izločanja in usmerjanja knjižničnega gradiva, pri čemer bomo ravnali v skladu z določili Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, ki ga je sprejela Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK, 2012) ter posredovali sezname izločenega gradiva z območja.

Sodelovali bomo s Službo za digitalizacijo v NUK in po potrebi z IZUM-om ter Ministrstvom za kulturo glede politike trajnega ohranjanja digitalnega gradiva in potencialnih rešitev na tem področju.

V sodelovanju z NUK-om in Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu bomo digitalizirali del zamejskega časopisa in sicer časopis Naš tednik – glasilo Krščanske ljudske stranke.

SKUPAJ: 20 ur

2.2 vsebinska opredelitev in izbor projektov (območje OOK, država)

2.2.1 lastni projekti OOK za potrebe celotnega območja OOK

(tu navedite, obrazložite v posebni prilogi)

2.2.2 skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi knjižnicami območja OOK

(tu navedite, obrazložite v posebni prilogi)

Obstoječe projekte, glede na uspešnost v preteklih letih, bomo nadaljevali tudi v letu 2021. Zaradi negotovih razmer tudi v letu 2021 upamo, da bomo lahko izvedli vse načrtovane. Tiste, ki jih bomo lahko, bomo izvedli v virtualni obliki. Dodali smo tudi nov skupni projekt literarni razpis MOJA ZGODBA: Kako smo nekoč brali. Pri vseh sodelujejo vse splošne knjižnice območja (KOK, Knjižnica Dravograd, Knjižnica Radlje in Knjižnica Franca Ksaverja Meška Slovenj Gradec). Kljub negotovi situaciji zaradi epidemije Covid19 v letu 2021 načrtujemo naslednje skupne projekte, ki jih bomo, če bo mogoče, izvedli na ustaljen način. V kolikor to ne bo mogoče, jih bomo, če se bo dalo, preselili na splet ali jih organizirali kako drugače. O tem se bomo knjižnice odločale sproti:

- **Obrazi slovenskih pokrajin** (prej Koroški biografski leksikon). V delo so vključene tudi ostale splošne knjižnice na območju, ki sodelujejo s predlogi za gesla z njihovega območja in z zbiranjem podatkov. Dopolnjevali bomo digitalno domoznansko zbirko na spletni strani z osebnostmi s celotnega območja. V letu 2021 načrtujemo dodajanje novih gesel v sodelovanju in potrebami našega območja. Leksikon je vstopna točka, ki združuje regionalne spletne biografske leksikone in uporabnikom omogoča enoten vpogled v zbrane vsebine. Biografska gesla našega KBL so pomembno dopolnilo za pisce Slovenskega biografskega leksikona, saj precej pomembnih Korošcev vanj ni zajetih.

120 ur

- **Korošci pa bukve beremo**, bralna značka za odrasle, z vključitvijo lahkega branja v vseh

knjižnicah na območju ter sodelovanje z zamejci (Slovenska študijska knjižnica Celovec). Projekt promocije branja za odrasle že deseto leto zapored uresničujemo v **vseh koroških splošnih knjižnicah** in od leta 2016 s **Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu**. Z vključitvijo zamejcev v projekt je bralna značka še pridobila na pomenu. Kot nadgradnjo naše osnovne dejavnosti štejemo tudi ozaveščanje javnosti o pravici dostopa do informacij v lahko berljivi obliki, vzpodbujamo prostovoljno branje v prostem času, razvijamo pozitiven odnos do knjig, usmerjamo bralce k branju njim dovolj zahtevne strokovne in leposlovne literature, vodimo bralce k razmišljanju o sebi, svojih vrednotah, odnosu do okolja in družbe, razvijanju znanj..., ozaveščamo javnost o pravici dostopa do informacij v lahko berljivi obliki (lahko branje kot del bralne značke), izboljšujemo bralne sposobnosti nekaterih ranljivih skupin prebivalstva, seznanjamo bralce s sodobno izkušnjo branja elektronskih knjig na prenosnih napravah, ohranjamo in širimo slovensko besedo med Slovenci v zamejstvu, se povezujemo na regijski in mednarodni ravni. Za bralno značko berejo posamezniki in zaključene bralne skupine na celotnem območju in v zamejstvu. Bralci dovolj zahtevna besedila izberejo s pomočjo priporočilnega seznama. Ta obsega kvalitetnejšo beletristiko in strokovno literaturo, posebej izpostavimo poezijo, stripe in elektronske knjige. Pod motom Korošci pa bukve beremo bomo tudi v bralni tudi sezoni 2020/2021 ponudili ščepec starega, novega in izvrstnega branja – pesmi, zgodb, poučnih besedil; tudi v obliki elektronskih knjig in lahkega branja. Del bralne značke za odrasle je tudi **lahko branje**. Lahko branje so besedila napisana v lažje berljivi in lažje razumljivi obliki. Lažje berljivi teksti so pomembni za ljudi, ki zaradi različnih razlogov težko berejo. Potreba po lahkem branju je stalna ali začasna. Vse napotke za bralce lahkega branja pripravimo po evropskih pravilih za pripravo informacij v lahko berljivi in razumljivi obliki. S promocijo lahkega branja smo dosegli izboljšanje bralnih zmožnosti nekaterih ranljivih skupin prebivalstva. Bralno dogajanje vsako leto popestrimo na bralnih srečanjih, kjer spregovorimo o prebranih knjigah ali povabimo gosta. Prizadevamo si za letno rast števila bralcev ter za prepoznavnost naše skupne akcije v slovenskem in mednarodnem prostoru. Bralna značka je prostovoljno gibanje za spodbujanje branja. Še vedno velja, da ljudi najbolj množično motivira za branje, zato jo lahko opredelimo kot nosilko razvoja bralne kulture. Vse knjižnice na območju pričnemo z novo sezono v času ob slovenskem tednu splošnih knjižnic (november), zaključimo pa jo aprila, ob slovenskih in svetovnem dnevu knjige.

V projektu sodelujejo vse koroške splošne knjižnice: Koroška osrednja knjižnica, Knjižnica Dravograd, Knjižnica Radlje ob Dravi, Knjižnica Franca Ksaverja Meška Slovenj Gradec in Slovenska študijska knjižnica Celovec (zamejci).

Projekt bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo bomo promovirali v medijih, na FB profilih in spletnih straneh knjižnic. Mogoče ga je izpeljati tudi virtualno.

Projekta za potrebe tega poziva finančno ne vrednotimo.

Organizacija in koordinacija: 60 ur.

- **Brezplačna medknjižnična izposoja za končnega uporabnika (MKI) na območju**

V želji, da bi uporabnikom splošnih knjižnic omogočili čim večjo dostopnost do gradiva, osrednje območne knjižnice izvajamo projekt »Brezplačna medknjižnična izposoja (MKI) za končnega uporabnika«. Cilj storitve je, da se končnemu uporabniku na posameznem območju omogoči brezplačna MKI gradiva ne glede na to, ali je uporabnik območne, osrednje ali krajevne knjižnice. Projekt od leta 2015 v imenu osrednjih območnih knjižnic koordinira Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem. Razširjen je na vsa knjižnična območja, v vse slovenske splošne knjižnice. Poteka po naslednjih kriterijih:

- le za knjižnično gradivo, ki se uporablja v študijske, raziskovalne ter kulturno-izobraževalne namene;

- če gradivo ni del knjižnične zbirke knjižnice, ki si gradivo izposoja za svojega člana;

- medknjižnično naročene kopije dokumentov se knjižnicam naročnicam pošlje izključno po e-pošti;

- pogoje izposoje in uporabe gradiva določa knjižnica, ki gradivo izposodi.

Vsaka OOK ima o medsebojnem sodelovanju z osrednjimi knjižnicami na območju sklenjen dogovor, območne knjižnice med sabo pa konzorcijsko pogodbo.

Z medknjižnično izposajo, po območjih brezplačno za uporabnika dosegamo enakopravnejšo dostopnost knjižničnega gradiva, in tako posledično razvijamo in spodbujamo bralno kulturo ter vse vrste pismenosti.

Brezplačno MKI na območju lahko koristijo uporabniki (člani) splošnih knjižnic na območju: Koroške osrednje knjižnice, Knjižnice Dravograd, Knjižnice Radlje ob Dravi, Knjižnice Franca Ksaverja Meška Slovenj Gradec.

Organizacija in koordinacija: 30 ur

- **Knjižne mišice**, privabljanje najstnikov celotnega območja v knjižnice.

Knjižnice (Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Knjižnica Dravograd in Knjižnica Radlje ob Dravi) bi tudi v letu 2021 želele nadaljevati skupni projekt »Najstniki, spoznajte koroške knjižnice«, ki ima svojo vsebino in naslov »Knjižne mišice«. Projekt smo razvili v sodelovanju vseh koroških splošnih knjižnic. Pripravljali bomo knjižne igre, kjer bomo skozi različne discipline merili zmogljivost knjižnih moči udeležencev, povezane z znanjem (uporaba knjižničnih katalogov, iskanje informacij in gradiva itd.). Knjižne igre bodo tematske, načrtujemo po dve prireditvi v vsaki od knjižnic.

S projektom se knjižnice predstavljamo občutljivi skupini uporabnikov (tretja triada OŠ, 1. letniki srednjih šol) na njim prijazen način in si tako pridobivamo njihovo zaupanje. Cilji projekta so povečanje števila članov in obiska najstnikov v koroških splošnih knjižnicah; nove knjižnične storitve za najstnike; informacijsko opismenjevanje za uporabo elektronskih podatkovnih zbirk (elektronske knjige) in novih tehnologij ...; razširjena ponudba mladinske dejavnosti; povezovanje na regijski ravni; večja prepoznavnost koroških knjižnic na območju. Povezujemo se s šolami, mladinskimi organizacijami, društvi in drugimi ustanovami, ki se ukvarjajo z mladostniki. Na ta način mlade z različnimi dogodki, storitvami in dejavnostmi motiviramo in spodbujamo k ponovnemu obiskovanju knjižnice. S poenoteno ponudbo na območju za vse najstnike Koroške bomo promovirali splošne knjižnice na Koroškem, njihove storitve in dejavnosti.

V preteklih letih je na Knjižnih mišicah na območju sodelovalo 372 mladostnikov.

V primeru, da bodo ukrepi ob epidemiji še veljali, obstaja možnost, da Knjižnih mišic ne bomo mogli izvajati, saj je izvedba mogoča le v fizični obliki.

Organizacija in koordinacija: 50 ur

- **ČIČI**, festival in **Knjižne olimpijske igre**.

Knjižne olimpijske igre so tekmovanje, ki ga v Koroški osrednji knjižnici v okviru festivalskega dogajanja »ČIČI – Zmeraj prinesi si koco!« sredi junija uspešno organiziramo že od leta 2015. Gre za festival oz. dvodnevni dogodek tako za najmlajše kot mlade vseh starosti. Dogaja se v grajskem parku na grajskem vrtu v neposredni bližini knjižnice ter v prostorih Koroške osrednje knjižnice. Na festivalu združujemo generacije, zato so tudi vsebine raznovrstne. Pripravimo dogodke in delavnice za najmlajše; pravljичni večer za odrasle; modrovanje pod lipo z različnimi gosti v grajskem parku ima vedno aktualno vsebino; dogajanje ob zaključku pa je glasbene narave.

Za uporabnike in udeležence so najbolj zanimive **Knjižne olimpijske igre (KOI)**, ki so postale v širšem slovenskem merilu prepoznavna 'blagovna znamka' Koroške osrednje knjižnice, ki vsako leto privabi več tekmovalcev in gledalcev. KOI so požele številne dobre kritike v bibliotekarskih krogih, kot odličen primer dobre prakse promocije knjige, knjižnic in branja. Igre na zabaven način pripovedujejo zgodbo o moči pisane besede skozi čas, posredno spodbujajo k branju in na izviren način izobražujejo.

Tekmovanja se udeležijo predstavniki knjižnic na območju, igre pa spremlja olimpijska komisija iz bibliotekarskih vrst knjižničarjev. Z vključitvijo ostalih osrednjih knjižnic z območja Koroške v organizacijo in sodelovanje na Knjižnih olimpijskih igrah smo že naredili korak k popularizaciji iger po celi regiji ter osnovali temelje za nadaljnje skupne akcije.

Festival bo izveden, če bodo razmere to dopuščale, saj je izvedba mogoča le v fizični obliki.

Organizacija in koordinacija: 20 ur

- **Branje za mlade »Bodi kul, beri ful«**, projekt branja za mlade od 13. do 18. leta.

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika že tretje leto zapored v sodelovanju s koroškimi osnovnimi in srednjimi šolami poteka projekt Branje za mlade.

Naš cilj je spodbujati bralno motivacijo, seznaniti mlade s kakovostno literaturo in vzgajati bralce za vse življenje. Akcija, ki je namenjena mladim od 13. do 18. leta, poteka vsako leto od oktobra do marca in se s sklepno prireditvijo ter podelitvijo priznanj slavnostno zaključi v aprilu.

Mladim pripravimo zanimiv in kvaliteten izbor literature, med katero lahko izbirajo med zgodbami, pesmimi, stripi in poučnim branjem. Nekateri izvodi knjig so dostopni tudi v elektronski obliki v spletni eKnjižnici Biblos, ki si jih bralci lahko prenesejo oz. izposodijo s svojimi prenosnimi napravami (e-bralniki, pametnimi telefoni, tablicami in računalniki). Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama ter o njih navesti osnovne podatke, napisati svoje misli in podati oceno. Zgibanke, oblikovane mladim privlačno, lahko dobijo in kasneje oddajo v Koroški osrednji knjižnici in njenih enotah ter v osnovnošolskih in srednješolskih knjižnicah Koroške.

Vsako leto vsi sodelujoči na zaključni prireditvi prejmejo priznanja in manjše praktične nagrade.

V projektu sodelujejo učenci zadnje triade osnovnih šol in dijaki srednjih šol s celotnega območja. Stroške brošure s seznamom knjig za branje si splošne knjižnice na območju razdelimo. Izvedba pa je možna tudi v virtualni obliki.

Organizacija in koordinacija: 60 ur

- **Literarni razpis ob 30. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije**

MOJA ZGODBA: Kako smo nekoč brali – NOV PROJEKT!

Koroške knjižnice: Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Knjižnica Dravograd in Knjižnica Radlje ob Dravi bomo v letu 2021 pripravile še en skupni projekt, in sicer razpis literarnega natečaja z naslovom MOJA ZGODBA: Kako smo nekoč brali.

Drugo leto je 60. obletnica bralne značke, ki je svojo prvo pot začela prav na Koroškem, na Prevaljah. Koroške splošne knjižnice se bomo tudi tako pridružile praznovanju te obletnice.

Namen tega razpisa je tudi promocija branja. Razpis bo nagovoril osnovnošolsko in odraslo populacijo. Osnovnošolce bomo nagovorili, da k spominjanju, kako, kje in kaj so nekoč brali povabijo svoje starše, stare starše ... S tem bomo tudi na tak način mlajšim približali čas in lokalno okolje ter način življenja. Vse to pa je pomemben del naše kulturne dediščine, za ohranjanje katere posebno mesto namenjamo tudi v naši knjižnici.

Najboljše prispevke po oceni strokovne komisije, ki jo bomo sooblikovale vse koroške knjižnice, bomo nagradili in jih objavili v skupni priložnostni publikaciji. V okolju bomo poiskali sponzorje za npr deset tolažilnih praktičnih nagrad.

Prav tako bo skupna promocija tega razpisa. Verjamemo in upamo, da se bo Moja zgodba nadaljevala tudi v naslednjih letih, le z aktualnim drugim podnaslovom.

Natečaj bo potekal od 8. februarja do 20. aprila. 2021 in v treh starostnih skupinah.

40 ur

- **Digitalizacija dragocenega gradiva**, pomembno za lokalne skupnosti naših splošnih knjižnic ter širše območje Koroške, celoten slovenski prostor in za zamejsko Koroško.

Podrobnejši načrt dela za področje digitalizacije **Priloga 2.**

Ure štete pri točki 3.7

- **Kamra:** koordiniranje dela v regiji, krepitev sodelovanja v regijskih skupinah, pridobivanje novih partnerjev in njihovo povezovanje, priprava in vnos vsebin. **Priloga 3.**

218 ur

- **Letni program območnih nalog**, kjer s svojimi predlogi sodelujejo vse splošne knjižnice na območju. Izvedli bomo najmanj dve srečanja, na katerih bomo pripravili in uskladili letni program izvajanja posebnih nalog Koroške osrednje območne knjižnice.

20 ur

Za sodelovanje knjižnic na daljavo (sestanki, izobraževanja, predstavitve...) bo Koroška osrednja knjižnica iz sredstev območnosti v pozivu ministrstva prijavila tudi **nakup aplikacije ZOOM**, ki bo namenjena za potrebe splošnih knjižnic na območju.

SKUPAJ: 618 ur

2.2.3 skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi OOK (nacionalni nivo)
(projekte obrazložite v posebni prilogi)

Z drugimi OOK na nacionalnem nivoju sodelujemo pri naslednjih projektih:

1. Kamra, nosilec Osrednja knjižnica Celje, vključili se bomo v vse aktivnosti v zvezi s portalom in sodelovali na sestankih urednikov (regijska urednica) – 2 sestanka ter v nadzornem odboru (direktorica) - 2 sestanka ter pri izobraževanjih za vnos na portal, možni so sestanki v virtualni obliki. **Priloga 3.**

32 ur

2. Brezplačna medknjižnična izposoja za končnega uporabnika na vseh območjih, nosilec Koroška osrednja knjižnica. **Priloga 1, 1a.**

160 ur

3. Dobreknjige.si, nosilec Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper in Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica. Sodelovanje pri spletnem portalu s priporočilno kakovostno literaturo, redno udeleževanje srečanj uredniškega odbora (4 sestanki), sodelovanje v delovni skupini za oblikovanje kriterijev za vrednotenje jezikovne ustreznosti leposlovnih del (predvidoma 4 sestanki).

50 ur

4. Obrazi slovenskih pokrajin, nosilec Mestna knjižnica Kranj, sodelovanje v projektu enotnega slovenskega biografskega leksikona in regijsko uredništvo. E- biografski leksikon Koroški biografski leksikon je bil v letu 2020 združen v skupni OOK biografski leksikon »Obrazi slovenskih pokrajin«. V elektronski obliki je dostopen najrazličnejšim znanstvenikom, strokovnjakom, ostalim knjižnicam in vsem uporabnikom v slovenskem prostoru in širše. Dopolnjevali bomo digitalno domoznansko zbirko na spletni strani z osebnostmi s celotnega območja. V letu 2021 načrtujemo dodajanje novih gesel v sodelovanju in potrebami našega območja. Prav tako načrtujemo nadaljnje delo pri vključevanju v skupni biografski leksikon »Obrazi slovenskih pokrajin«. Regijski urednik bo skrbel tudi za urejanje dvojnic z drugimi leksikoni, potrjeval nove objave, pripravljaval nova biografska gesla in ažuriral že objavljena.

30 ur

5. Koordinacija dela storitev za uporabnike s posebnimi potrebami oz. ranljive skupine,

nosilci knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, PIŠK Murska Sobota, KOK Ravne na Koroškem. Vezano na nacionalne koordinacije splošnih knjižnic za področje ranljivih skupin in skupin s posebnimi potrebami knjižnic načrtujemo raziskavo med slovenskimi splošnimi knjižnicami z delovnim naslovom Knjižnične storitve za seniorje v splošnih knjižnicah. Staranje prebivalstva je izziv za knjižnično okolje. Seniorji, predstavljajo pomemben del vseh uporabnikov in članov knjižničnih storitev v splošnih knjižnicah. Splošna knjižnica kot javna služba mora pri izpolnjevanju svojega poslanstva nuditi storitve, ki naslavljajo te potrebe. Upoštevajoč manko smernic za delo s seniorji (IFLA), vsebino evropskih politik (Evropa 2020, ET 2020, New Skills Agenda for Europe), ki dajejo poudarek na starajočo se družbo ter Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice 2018-2028 glede vloge knjižnice pri vključevanju v družbo, se bomo osredotočili na seniorje kot ranljivo skupino. To zaznamujejo oviranosti na področju gibanja, sluha, vida, demence, družbenega vključevanja, zato potrebuje primerno zbirko gradiva, storitve, prostor, opremo, fizični dostop in kompetence osebja.

Na osnovi teh kriterijev in v kontekstu relevantnih strokovnih virov, standardov in pravilnikov, ki opredeljujejo delo z ranljivimi skupinami, posebej s seniorji, v knjižničnem okolju, bomo zasnovali

raziskavo. Naš namen je napraviti pregled stanja na tem področju, posebej pa želimo opredeliti potrebe knjižničarjev pri delu s seniorji: kompetence, znanja, veščine. Raziskavo bomo izvedli med knjižničnim osebjem splošnih knjižnic, ki dela na izposoji, organizira prireditve, izobraževanja oz. delajo s seniorji. Program in vsebino raziskave (zasnovo, izvedbo in vrednotenje) bomo usklajevali z vsemi koordinatorji za zagotovitev čim širšega konsenza in kakovostnih rezultatov.

Strategija (je vezana »kompetenčne centre« in na mnenje NSKD glede Strokovnih izhodišč za vzpostavitev kompetenčnih centrov).

V naslednjih letih želimo oblikovati smernice za delo s seniorji v splošnih knjižnicah in kompetenčni model, usposobiti knjižničarje za delo z njimi, vzpostaviti sistem prenosa znanj in izkušenj med sodelavce. V naslednjem koraku predvidevamo uporabo teh rezultatov za delo z drugimi ranljivimi skupinami: osebe z bralnimi težavami, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, etnične skupine.

Sodelovanje s Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne

Na pobudo KSS bomo vzpostavili delovno skupino strokovnih delavcev splošnih knjižnic in koordinirali njeno delo, da bi skupaj opredelili načine, kako bi KSS lahko doprinesla k splošnim knjižnicam. V spomladanskem času načrtujemo izvedbo strokovnega e-posveta na temo dostopnosti knjižničnih storitev slepim in slabovidnim uporabnikom. Na posvetu bomo predstavili delovanje Knjižnice za slepe in slabovidne, načrtovanje univerzalnih prostorov, prilaganje spletnih strani slepim in slabovidnim, napotke za delo s slepimi in slabovidnimi osebami ter dobre prakse, ki se v posameznih knjižnicah že izvajajo.

96 ur

6. Učni center MKL, za usposabljanje OOK in Info točka e-gradiv javnih oblasti, nosilec MKL.

Načrtujejo sedem usposabljanj za koordinatorje izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice iz slovenskih OOK:

1. Izobraževanje mentorjev za pripravo na bibliotekarski izpit
2. Usposabljanje za uporabo CMS orodja WordPress
3. Delavnica za delo z uporabniki s posebnimi potrebami
4. Zoom za organizatorje e-dogodkov
5. Delo s starejšimi
6. Zdravstveno opismenjevanje v splošni knjižnici
7. Kako pripravim prireditev oziroma dogodek
8. Kako pripraviti razstavo, nadaljevalna delavnica

Načrtujemo udeležbo vsaj 1 zaposlenega na vsakem od izobraževanj

50 ur

7. Center za spodbujanje bralne pismenosti, nosilec Mariborska knjižnica.

Center je namenjen knjižničarjem vseh slovenskih splošnih knjižnic z namenom zagotoviti informacije o dogajanju na področju bralne pismenosti in usmerjanje delovanja knjižnic na tem področju. Center je v letu 2020 (na pobudo Ministrstva za kulturo) prevzel nacionalno koordinacijo za področje bralne kulture med splošnimi knjižnicami v okviru kulturno-umetniške vzgoje (KUV) ter postal nosilec snovanja in izvajanja nacionalnega medresorskega programa #športajmoinberimo.

Zato je v program Centra za leto 2021 umeščena tudi posodobitev strokovnih podlag. S strokovnimi predavanji bo v različnih okoljih predstavljal Nacionalno strategijo za razvoj bralne pismenosti. Sledili bomo programu Centra in sodelovali pri izvedbi programa in dejavnosti ter se udeleževali sestanku in izobraževanj.

50 ur

8. Domoznanstvo, nosilec knjižnica Ivana Potrča Ptuj. Sodelovali bomo v delovni skupini za domoznanstvo in pri vseh nalogah, ki si jih je skupina začrtala.

Članica domoznanske skupine iz KOK bo sodelovala pri obravnavi in pripombah k osnutku Pravil za bibliografsko obdelavo zapuščinskih in rokopisnih fondov v slovenskih knjižnicah, ki jih pripravlja NUK (predvidoma prva polovica leta 2021), pri realizaciji aktivnosti s področja trajnega

ohranjanja digitalnega gradiva; testiranje aplikacije in pričetek vnosa gradiv v repozitorij, pri lokalizaciji dLiba (sodelovanje pri implementaciji rešitev), pripravi izhodišč oz. delovnega gradiva za potrebe priprave pravnega mnenja o zakonskih podlagah, ki bi splošnim knjižnicam omogočale zajem, hrambo in posredovanje elektronskih publikacij, spletnih mest in drugih elektronskih vsebin, ki so pomembne za njeno domoznansko zbirko, organizaciji in izvedbi delavnice, na kateri se bodo pregledali obstoječe prakse varovanja, pogojev dostopa in reproduciranja domoznanskega gradiva v knjižnicah, jih primerjali s prakso v arhivih in iskali rešitve za enotnejšo prakso, ki bo skladna z zakonodajo, ugodna za uporabnike ter primerna za knjižnice - v sodelovanju s Sekcijo za domoznanstvo in kulturno dediščino pri ZBDS ter skrbela za pretok aktualnih informacij s področja domoznanstva med OOK, OK in strokovno sodelovala z drugimi sorodnimi ustanovami in združenji (muzeji, arhivi...).

50 ur

9. Skupni portal splošnih knjižnic Knjižnice.si.

Skupni spletni portal slovenskih splošnih knjižnic je leta 2019 nadomestil dosednji portal Združenja splošnih knjižnic. V letu 2021 bo portal redno deloval. Skrbništvo nad portalom in glavno uredništvo izvaja Mariborska knjižnica. Uredniški odbor portala, ki je sestavljen iz po enega predstavnika vsake OOK in predstavnika ZSK, bo skrbel za ažurno spremljanje dogajanja na področju splošnega knjižničarstva in redno posodabljanje vsebin portala. V ta namen bodo uredniki spreminjali in dopolnjevali posamezne tematske sklope. Uredništvo si bo prizadevalo, da bo portal osrednja informacijska točka o delovanju splošnih knjižnic, tako za uporabnike kot strokovno in druge zainteresirane javnosti.

90 ur

10. Koordinacija dela skupine sistemskih administratorjev in informatikov.

V Mariborski knjižnici bodo še naprej vodili delovno skupino sistemskih administratorjev in informatikov OOK, pri čemer se bodo trudili obdržati kontinuiteto delovanja, saj je fluktuacija kadrov v knjižnicah na tem področju velika. Glavni vsebinski cilj delovanja skupine v letu 2021 ostaja udeležanje strateških usmeritev na področju IKT na osnovi že sprejetega dokumenta. Člani skupine bodo sodelovali pri vsebinski pripravi festivala **eFest**, ki ga bo organizirala Osrednja knjižnica Celje. Delo članov skupine v smislu sodelovanja, usposabljanja in prenosa dobrih praks, informiranja in udeležba na konferencah, izobraževanjih in drugih dogodkih.

40 ur

11. Interventna Covid skupina OOK, vodi Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper.

V skupino smo vključeni koordinatorji iz vseh območnih knjižnic. Naloge pa predvsem razvojno-storitvene narave: sledenje covid spremembam, učinki teh sprememb na knjižnice in obratno, zagotovitev hitrega prilagajanja, iskanje novih rešitev, prilagojenih dejavnosti, skrb za difuzijo in promocijo dobrih praks med knjižnicami in v javnosti. Funkcija skupine bo pomembna tudi po epidemiji, ko bo potrebno uporabnike privabiti nazaj v knjižnice in bo potrebno prevetriti programe in dejavnosti.

20 ur

12. Promocija območnosti, pridružili se bomo vsem aktivnostim, ki bodo namenjene skupni promociji OOK.

20 ur

13. Izmenjava dobrih praks med OOK

20 ur

SKUPAJ: 678 ur

2.2.4 skupni projekti mednarodnega sodelovanja

2.3 sodobne informacijske storitve za uporabnike, ki se izvajajo na posameznem območju OOK ali v vsej državi
<p>Na območju OOK bomo v letu 2021 omogočali oddaljen dostop do izbranih elektronskih virov. Izvajali bomo promocijo uporabe sodobnih spletnih storitev v povezavi s knjižnico (e-knjige, avdio knjige, mCobiss in Cobiss+, Dobre knjige, Obrazi slovenskih pokrajin, Knjiznice.si) in drugimi informacijami spletnih portalov Kamre in dLib-a. Uporabnike bomo seznanjali na različne načine (promocije, letaki, izobraževanja, osebna svetovanja, ...). V letu 2021 bomo promovirali eFest, pri katerem bomo tudi sodelovali.</p> <p>SKUPAJ: 100 ur</p>
2.4 analize razvitosti in razvojnih potreb knjižnične dejavnosti na območju OOK
<p>Sodelovali bomo pri ažuriranju podatkov za prostorsko analizo mreže (PAM)</p> <p>SKUPAJ: 10 ur</p>
2.5 razvojne potrebe glede informacijske tehnologije za posamezno območje OOK
<p>Na področju razvojnih potreb glede informacijske tehnologije na območju načrtujemo svetovanja glede novosti IKT, spletnih storitev, varstvo osebnih podatkov, ... Prav tako bomo na območju prenašali tudi dobre prakse. Udeležili se bomo sestankov v okviru koordinacije dela skupine sistemskih administratorjev in informatikov.</p> <p>SKUPAJ: 70 ur</p>
2.6 razvoj in načrtovanje občinskih in medobčinskih knjižničnih mrež
<p>Osrednjim knjižnicam bomo v primeru, da bo to potrebno, svetovali oz. nudili strokovno pomoč pri načrtovanju novih krajevnih knjižnic, premičnih zbirk ali knjižničnih prostorov.</p>
2.7 izvajanje mentorstva za knjižnične delavce začetnike in študente bibliotekarstva s širšega območja OOK
<p>Knjižnica bo po potrebi oz. v primeru, da bodo kandidati, izvajala mentorstvo za delavce začetnike in študente bibliotekarstva, ki potrebujejo strokovno pomoč pri svojem študiju. V ta namen je s Filozofsko fakulteto, Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo že podpisala pismo o nameri. Potencialni mentor, sodelavec iz naše knjižnice, je že opravil izobraževanje. Prav tako študentom bibliotekarstva omogočamo opravljanje obvezne prakse in jim dodelimo mentorja. Pri izvajanju mentorstva študentom in pripravnikom jim predstavimo izvajanje posebnih nalog OOK. O tem se bomo s knjižnicami območja in Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo pri Filozofski fakulteti v Ljubljani sproti dogovarjali, zaenkrat smo dogovorjeni za mentorstvo eni študentki.</p> <p>SKUPAJ: 32 ur (za 1 študentko)</p>
2.8 sodelovanje s šolskimi knjižnicami na območju OOK in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti ⁴ (ne izvedba!)
<p>Sodelovali bomo z vsemi šolskimi, srednješolskimi in višje/visokošolskimi knjižnicami na območju (pa tudi z drugimi ustanovami, kot so vrtci, CUDV Črna in njegove delovno-bivalne enote...). Skupne dejavnosti bodo najrazličnejše, večinoma pa imajo za cilj predstaviti otrokom in mladim uporabnikom knjižnico in skozi zanimivo dogajanje spodbuditi uporabo knjižničnega gradiva in drugih kapacitet, kot so informacijski viri, e-knjige, knjižnični prostori raznih namembnosti, računalniška tehnologija, uporaba e-knjižnice.</p> <p>Skupaj z zgoraj omenjenimi ustanovami pripravljamo vodene ogledne knjižnice in njenih enot, uvajamo v uporabo knjižnice in računalniškega kataloga, sodelujemo v projektu Rastem s knjigo za osnovno- in srednješolce, pri reševanju Megakvizza in Uganke meseca, glasovanju za Naj-knjigo. Sodelujemo tudi pri srečanjih z avtorji knjig in ilustracij ter stripov, pri vsakoletnem stripovskem natečaju, nekajkrat letno pri ustvarjalnicah in raziskovalnih delavnicah, občasno tudi pri večjih tematskih razstavah in razstavah v stripoteki. Po dogovoru šolskim in drugim skupinam</p>

⁴ Bibliopedagoško delo pomeni načrtno delo za izobraževanje in motiviranje za uporabo knjižnice, njenega gradiva in informacijskih virov ter razvijanje branja in bralne kulture. Bibliopedagoške aktivnosti so tudi svetovanje in pomoč posamezniku za samostojno izbiro in uporabo knjižničnega gradiva in informacijskih virov.

pripravimo bibliopedagoško uro v knjižnici ali tudi na obisku v njihovi ustanovi. S šolskimi in drugimi knjižnicami območja sodelujemo še pri pripravi in izvedbi akcije poletnega branja Poletnice, pri pripravi in predstavitvi bralnih nahrbtnikov za začetnike v branju, letnem festivalu Čiči, projektih za najstnike Knjižne mišice in Bodi kul.Beri ful, ter jim ob tem posebej predstavimo območne naloge in projekte v okviru območnosti (Kamra, dLib, Dobre knjige.si, podatkovne zbirke, e-biografski leksikon...).

SKUPAJ: 100 ur

2.9 knjižnične storitve za posebne skupine uporabnikov na območju OOK

Vse koroške splošne knjižnice izvajajo dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami bodisi v prostorih knjižnice ali v institucijah kot so domovih za ostarele, enote varstveno delovnih centrov, šole s prilagojenim programom in različna društva, ki vključujejo uporabnike s posebnimi potrebami. Tudi v letu 2021 načrtujemo izobraževanja, sodelovanja in prireditve za posebne skupine uporabnikov, tako mladih kot starejših. Pri tem bomo sodelovali s knjižnicami na območju ter z različnimi društvi, šolami, institucijami, projekti. Izvajali bomo dejavnosti in prireditve, kot so: Knjižna paberkovanja (mesečna srečanja s starejšimi ob knjigah), Bralne urice v domovih starostnikov, Beremo vam ..., razstave, literarna srečanja, delavnice ... Za slepe in slabovidne: vse splošne knjižnice na območju imajo v svojih zbirkah leposlovne knjige z večjim tiskom ter zvočne knjige, ki so posebej in vidno označene. Uporabnikom so na voljo različne lupe z osvetlitvijo ter elektronska lupa v Koroški osrednji knjižnici. Po dogovoru bomo knjižnice organizirale tečaje oz. izobraževanja za uporabo računalnika, prilagojenega za slepe in slabovidne. Za pomoč uporabnikom z motnjo branja bodo na voljo knjige za lahko branje, zbirka se bo v letu 2021 dopolnjevala. Knjige so v zbirki posebej izpostavljene in označene. Koroška osrednja knjižnica in Knjižnica Dravograd ponujata tudi brezplačno dostavo knjig na dom bolnim, ostarelim in invalidom, KOK pa izvaja tudi bralno značko »lahko branje« (sodelovanje s CUDV Črna in Zavodom Risa). Koroška osrednja knjižnica kot OOK sodeluje z OOK Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto in OOK Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota v delovni skupini za uporabnike ranljivih skupin in uporabnikov s posebnimi potrebami.

SKUPAJ: 50 ur

2.10 sodelovanje z drugimi območnimi knjižnicami

Z drugimi območnimi knjižnicami bomo sodelovali v skupnih projektih in delovnih skupinah. Z drugimi OOK sodelujemo pri konzorcijskem nakupu podatkovnih baz, konzorcijskem nakupu e-knjig, zagotavljanju dostopa na daljavo do elektronskih baz podatkov za potrebe knjižnic območja in izobraževanju uporabnikov za uporabo e-virov, za uporabnika na območju brezplačni medknjižnični izposoji, portalu Dobreknjige.si, vnosu vsebin na portal Kamra, Obrazih slovenskih pokrajin, izobraževanju OOK v Učnem centru MKL, spodbujanju bralne kulture in bralnih projektih, krepitvi dejavnosti za posebne skupine uporabnikov (vključeni smo v delovno skupino), v interventni skupini za delovanje knjižnic v novih Covid razmerah..., obiskih in izmenjavah izkušenj in dobrih praks, načrtovanju skupnih projektov, izobraževanju, dopolnjevanju opreme IKT z novimi tehnologijami in e-storitvami, vključevanju na skupno spletno stran Knjiznice.si in v skupini domoznancev OOK.

SKUPAJ: 20 ur, ostale ure so upoštewane pod točko 2.2.3

2.11 koordinacija ali izvedba mednarodnega sodelovanja na območju OOK

Koroško območje je mejno območje z Avstrijo in vsako leto krepimo sodelovanje tudi na tem področju. Tudi v letu 2021 bomo sodelovali s Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu, Slovensko prosvetno zvezo, Krščansko kulturno zvezo, Inštitutom Urbana Jarnika, kulturnimi in drugimi zamejskimi društvi in institucijami ter tako skrbeli za pretok informacij in znanja med Slovenijo, Koroško in slovensko manjšino v Avstriji.

Z literarnimi večeri in razstavami bomo sodelovali z Društvom slovenskih pesnikov in pisateljev v Avstriji ter s Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu. Načrtujemo več srečanj na Ravnah, v Celovcu in Pliberku (ali razmeram primerno v virtualnem okolju). S Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu bomo sodelovali tudi pri projektu digitalizacije (Naš tednik – glasilo Krščanske ljudske stranke) in pri bralni znački za odrasle Korošci pa bukve beremo. Ponovno se bodo bralni znački pridružili bralci iz slovenske Koroške v Avstriji (zamejci). Koroška osrednja knjižnica je knjižnica,

ki deluje na mejnem območju z Avstrijo, zato s svojimi dejavnostmi posebno pozornost namenja koroškim Slovencem oz. slovenski manjšini v Avstriji. K sodelovanju bomo ponovno povabili Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu. Namen vključitve zamejcev v projekt je ohranjanje jezika slovenske manjšine v Avstriji, podpora kulturno-umetniškemu izražanju zamejcev v maternem jeziku, kulturno povezovanje z matičnim narodom, širjenje slovenske besede med Slovenci v zamejstvu, spodbujanje branja v slovenskem jeziku in povezovanje na regijski in mednarodni ravni.

SKUPAJ: 80 ur

2.12 usklajevanje in načrtovanje vzdrževanja računalniških sistemov v knjižnicah na območju OOK

Knjižnicam na območju bomo vseskozi na voljo za svetovanje in usklajevanje IKT opreme ter jim nudili pomoč pri različnih težavah. Prav tako jim bomo posredovali tudi novosti in koristne informacije glede IKT.

SKUPAJ: 40 ur

3. Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

Program je **koordiniran z nacionalno knjižnico (15. člen Pravilnika).**

3.1 načrtovanje in koordinacija pridobivanja domoznanskega gradiva za knjižnice na območju OOK

Koroška osrednja knjižnica bo tudi v letu 2021 koordinirala zbiranje in hranjenje ter organizacijo bibliografske obdelave vseh vrst domoznanskega gradiva v sistem Cobiss, izvajanje normativne kontrole ter promovirala domoznanske zbirke območja. S knjižnicami na območju bomo pripravili strokovno srečanje (sestane). Dogovorili se bomo o aktivnostih posameznih knjižnic na njihovem območju. Določena literatura in gradivo se najlažje pridobiva na lokalnem območju, kjer posamezna knjižnica sledi produkciji. Gre predvsem za gradivo, ki izhaja le v manjši nakladi, brez CIP zapisa, brez velike promocije in ga je zato težje izslediti (brošure društev in organizacij, siva literatura ...). S tem bomo dosegli cilj: usklajeno koordinacijo zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva, v nadgradnji pa kvalitetnejše zahtevnejše analitične informacije, digitalizacijo pomembnega in dragocenega domoznanskega gradiva in objavo digitalnih dokumentov na portalu dLib, ter objavo zgodb na portalu Kamra. *Vse aktivnosti, srečanja in dejavnosti bodo prilagojene morebitnim izrednim epidemiološkim razmeram in dejavnostim v primeru ukrepov zaježitve COVID-a 19 (preko spletnih in drugih e-medijev).*

V letu 2021 bomo za področje širšega območja (Koroška) na osnovi že izdelanih kriterijev obdelovali in dokumentirali članke in prispevke za naš katalog CARINTHIACA. Načrtujemo dopolnitev lokalne bibliografije Koroške z novimi bibliografskimi zapisi (okoli 1000).

SKUPAJ: 390 ur

3.2 informiranje zavezancev za obvezni izvod

OOK KOK bo še naprej zbirala informacije o zavezancih za obvezni izvod in v sodelovanju s splošnimi knjižnicami na območju predvidoma 20 zavezancev s posebnim dopisom obvestila o zakonskih obveznostih za oddajo obveznega izvoda.

Dopis za zavezance bomo po dogovoru posredovali knjižnicam, ki bodo potem na svojem območju lažje skrbele za obveščanje in posredovanje informacij osrednji območni knjižnici. OOK KOK bo obveščanje koordinirala.

SKUPAJ: 10 ur

3.3 posredovanje informacij o zavezancih za obvezni izvod nacionalni knjižnici

OOK KOK bo NUK-u posredovala predvidoma 20 informacij o zavezancih za obvezni izvod, ki jih bomo pridobili tudi s strani knjižnic na območju.

SKUPAJ: 10 ur

3.4 seznanjanje uporabnikov z domoznanskimi zbirkami (v sorodnih kulturnih zavodih, zlasti muzejih in arhivih) na območju OOK

Trudimo se, da so informacije, ki jih nudimo našim uporabnikom kvalitetne in dostopne. V lokalnem prostoru bomo povezovali posameznike in organizacije ter z njimi sodelovali pri skupnih projektih. (2)

Popularizirali bomo posebne zbirke (domoznanske) z vodenji, ogledi, razstavami, spletno stranjo, portalom Kamra in dLib. Predstavljali bomo možnosti, ki jih ponujata domoznanska zbirka in lokalna bibliografija Koroške, za izvedbo raziskovalnih in seminarских nalog pri izbirnih vsebinah na Šolskem centru Ravne in Slovenj Gradec ter osnovnih šolah na širšem območju. Z večjo domoznansko razstavo in manjšimi priložnostnimi razstavami bomo popularizirali gradivo iz naših posebnih zbirk in organizirali vodene ogleda za vse zainteresirane skupine. (2)

Osrednjim knjižnicam na območju bomo ponudili možnost posebnih tematskih predstavitev digitaliziranega gradiva in zgodbe na portalu Kamra. Tako bomo z vsebino digitaliziranega gradiva seznanili strokovne delavce knjižnic in hkrati tudi uporabnike in javnost na njihovem območju. Digitalizirano gradivo bomo predstavili tudi v muzejih, galerijah in medgeneracijskih centrih po Mežiški dolini in širše. Predstavitve bodo odprtega značaja. (2) *Seveda pa se bomo (smo se že v letu 2020) prilagodili tudi na izredne epidemiološke razmere in dejavnosti v primeru ukrepov zaježitve COVID-a 19 in vse te dejavnosti in aktivnosti prenesli na splet (spletni dogodki, predstavitve, ogledi, ...).*

SKUPAJ: 230 ur

3.5 organizacija bibliografske obdelave domoznanskega gradiva s svojega območja OOK

Koordinirali bomo bibliografsko obdelavo domoznanskega knjižnega in neknjižnega gradiva, člankov, drobnih tiskov, antikvarnega in rokopisnega gradiva. Morebitne probleme bomo reševali sproti (strokovna srečanja, razgovori, informacije po telefonu, e-pošti). Knjižnicam bomo nudili pomoč in svetovanje pri obdelavi zahtevnejšega gradiva oz. gradiva z njihovega lokalnega območja in na to temo zanje pripravili izobraževanja. Načrtujemo okoli 50 svetovanj, *ki jih bomo sorazmerno z epidemiološkimi razmerami prenesli na spletne medije, e-pošto, telefon.*

SKUPAJ: 100 ur

3.6 izvajanje normativne kontrole

Redno izvajamo normativno kontrolo imen domoznanskih avtorjev. Na območju bomo koordinirali bibliografsko obdelavo domoznanskega gradiva in normativno kontrolo oz. osrednjim knjižnicam nudili strokovno pomoč pri razreševanju identitete domačih avtorjev in gesel. Načrtujemo 50 revidiranih zapisov.

SKUPAJ: 40 ur

3.7 izvajanje digitalizacije (projekte digitalizacije obrazložite v obliki projekta v posebni prilogi)

Gradivo, ki ga bomo digitalizirali, je pomembno za lokalne skupnosti naših splošnih knjižnic ter širše območje Koroške, celoten slovenski prostor in za zamejsko Koroško.

V letu 2021 predstavljajo projekt digitalizacije še vedno serijske publikacije, rokopisno gradivo in slikovno ter fotografsko gradivo. Prioriteta je zamejski časopis Naš tednik - glasilo Krščanske ljudske stranke.

Kot drugo prioriteto smo se odločili za nadaljevanje digitalizacije starejšega, dragocenega slikovnega gradiva in rokopisov. Projekt digitalizacije je podrobneje obrazložen v **prilogi 2**.

SKUPAJ: 300 ur

4. Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja OOK

4.1 Ali zagotavljate stalno hrambo uradnih publikacij s svojega območja?	DA <input checked="" type="checkbox"/>	NE <input type="checkbox"/>
4.2 Ali izvajate usmerjanje izločenega gradiva?	DA <input checked="" type="checkbox"/>	NE <input type="checkbox"/>
4.3 Ali hranite za območje OOK pomembno gradivo, izločeno iz splošnih knjižnic na območju OOK?	DA <input checked="" type="checkbox"/>	NE <input type="checkbox"/>

4.4 Ali hranite gradivo, ki ima status kulturnega spomenika regionalnega pomena?	DA <input checked="" type="checkbox"/>	NE <input type="checkbox"/>
4.5 Ali hranite gradivo, ki ima status kulturnega spomenika lokalnega pomena?	DA <input checked="" type="checkbox"/>	NE <input type="checkbox"/>

Načrtovane dejavnosti v zvezi z odpisovanjem oz. izgradnjo knjižnične zbirke, pomembne za širše območje OOK:

Izločanje in odpis knjižničnega gradiva predstavljata pomemben element za izgradnjo kakovostne in učinkovite knjižnične zbirke. Uspešnost izločanja in odpisa gradiva se meri z aktualnostjo zbirke, z obratom zbirke, pa tudi z zunanjim videzom gradiva v zbirki. Prav aktualnost zbirke je poleg izbora gradiva, ki ga uvrščamo v zbirko, zelo odvisna od izločanja in odpisovanja gradiva.

Cilj je ustrezna knjižnična zbirka v vsaki knjižnici na območju in ustrezno usmerjanje izločenega gradiva na območju. Koroška osrednja knjižnica bo, kot že vsa leta doslej, izloženo in odpisano gradivo z območja usmerjala, kot določa 19. člen Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah. Pri koordinaciji izločanja in usmerjanja knjižničnega gradiva bomo ravnali v skladu z določili Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, ki ga je sprejela Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK, 2012) in Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva Koroške osrednje knjižnice (KOK, 2006). Pričakujemo vsaj po en seznam izločenega gradiva letno iz vsake splošne knjižnice na območju. Sezname izločenega gradiva bomo posredovali Narodni in univerzitetni knjižnici, nato bomo z njim samostojno razpolagali. Tudi sicer bomo pri vprašanju izločanja in odpisa knjižničnega gradiva individualno svetovali splošnim in šolskim knjižnicam na območju.

SKUPAJ: 25 ur

Pripravil, naziv delovnega mesta:

Darja Molnar,

Koordinatorica za območne naloge

Datum:

24.2.2021

žig

Podpis odgovorne osebe:

mag. Irena Oder,
direktorica

PRILOGA 1



ZA UPORABNIKA BREZPLAČNA MKI

Aktivnosti v letu 2021

Ker je storitev močno odvisna od finančnih sredstev, to problematiko rešujemo po korakih, v okviru več let trajajočega projekta. Pogodbo z izvajalcem storitve sklepamo za obdobje treh let. Trenutna pogodba z izvajalcem Pošto Slovenije velja do 30.aprila 2022.

Zaradi negotovih časov in zaradi skorajšnjega izteka aktualne pogodbe, v letu 2021 ne spreminjamo ničesar, kar bi bilo vezano na spreminjanje pogodbe, temveč pripravimo izhodišča za naslednje korake, ki jih načrtujemo do leta 2025. Nekateri morajo biti leta 2022 že vključeni v novo pogodbo z izvajalcem.

Naslednja logična relacija je, da proučimo možnost nadgradnje storitve v razširjeno obliko načina zagotavljanja brezplačne medknjižnične izposoje, in sicer najprej možnost **med območnimi knjižnicami (OOK ->OOK)**. To je relacija, ki jo še lahko uvedemo v sistem za uporabnika brezplačne MKI v okviru nalog OOK. Na osnovi odgovorov v anketi leta 2018 OOK večinoma podpirajo idejo o nadgradnji projekta v enem od prihodnjih let, a so njihovi predlogi v zvezi s kriteriji zelo različni. Zato bo med OOK potrebna **širša raziskava** v obliki **vprašalnika oz. razprave**, po kateri bi prišli do enotne končne rešitve, ki bi jo dogovorili v letu 2021. Za širitev storitve med OOK bodo potrebna dodatna sredstva, ki bi jih prejele vse OOK. V kakšni višini bomo načrtovali povečanje sredstev, bo znano po opravljeni raziskavi, vsekakor pa do Neposrednega poziva predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne knjižnice za leto 2022.

MKI trenutno deluje še na osnovi skupnih kriterijev, zato v letu 2021 predlagamo pripravo **enotnega pravilnika za izvajanje MKI, ki bo vključeval že novo relacijo MKI med OOK in bi začel veljati ob podpisu nove pogodbe z izvajalcem storitve v letu 2022.**

V Koroški osrednji knjižnici, kot nosilki projekta predlagamo, **da v letu 2021:**

1. **ostanemo v sedanjem obsegu za uporabnika brezplačne medknjižnične izposoje,**
2. **pripravimo vprašalnik za območne knjižnice, na podlagi katerega bi v OOK preverili možnost nadgradnje (MKI med OOK), določili kriterije, predvsem pa finančne posledice (sodelujejo vse OOK),**
3. **pripravimo predlog enotnega pravilnika za izvajanje MKI (KOK pripravi predlog, sodelujejo vse OOK).**

V letu 2021 načrtujemo:

- 1 sestanek koordinatorjev v fizični obliki (Ljubljana),
- več sestankov na daljavo (Zoom), po potrebi tudi v okviru sestankov koordinatorjev in koordinatorjev in direktorjev,
- vsaka OOK načrtuje 20 ur dela,
- sredstva za MKI načrtujemo v okviru poziva za 2021: 500 EUR na osrednjo knjižnico v mreži



ZA UPORABNIKA BREZPLAČNA MKI 2021- 2023

1. Uvod

Knjižnice pri zadovoljevanju potreb uporabnikov po gradivu med sabo sodelujejo tudi z medknjižnično izposajo. **Končni cilj je** za uporabnika brezplačna MKI v državi.

Območne knjižnice smo sodelovali že pri pripravah na usklajene postopke izvedbe brezplačne medknjižnične izposoje za končnega uporabnika na območju celotne Slovenije, vse potrebne dogovore pa za potrebe vseh OOK vodi Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem. Prvi cilj je bil dosežen leta 2016, ko smo OOK določile kriterije in na posameznem območju z osrednjimi knjižnicami podpisale dogovor o sodelovanju, OOK pa med sabo **konzorcijsko pogodbo** in je prvič na tak način **na posameznem območju** stekla za uporabnika brezplačna MKI, ne glede na to ali je uporabnik osrednje, območne ali krajevne knjižnice. Medknjižnično izposajo med splošnimi knjižnicami na posameznem območju, ki je za končnega uporabnika brezplačna, vsako leto financira **Ministrstvo za kulturo RS** po Pogodbi o financiranju in izvedbi programa posebnih nalog osrednje območne knjižnice. Namen projekta je zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij. Sestavni del te naloge je tudi medknjižnična izposoja, ki prebivalcem na širšem območju omogoča čim bolj enakopraven dostop do gradiv in informacij. Ta dogovor ureja način izvajanja brezplačne medknjižnične izposoje za uporabnike knjižnic na območju. Območne knjižnice pa so med sabo sklenile **konzorcijsko pogodbo** o sodelovanju pri izbiri izvajalca poštnih in z njimi povezanih storitev v okviru projekta izvajanja brezplačne medknjižnične izposoje za uporabnike splošnih knjižnic. Cilj brezplačne storitve za končnega uporabnika na vsakem od območij je torej dosežen, ne glede na to ali je uporabnik osrednje, območne ali krajevne knjižnice. Za uporabnika brezplačna medknjižnična izposoja tako poteka na relaciji med OOK in osrednjo knjižnico in obratno, pa tudi med osrednjimi knjižnicami na območju OOK. Da smo stroške MKI lahko omejili oz. znižali, smo že na začetku projekta določili kriterije za MKI, skupne vsem knjižnicam.

MKI poteka po naslednjih kriterijih in pogojih:

1. Brezplačna MKI je mogoča le za knjižnično gradivo, ki se uporablja v študijske, raziskovalne ter kulturno-izobraževalne namene in za spodbujanje bralne pismenosti (strokovna presoja).
1. Storitev je mogoča, če gradivo ni del knjižnične zbirke knjižnice, ki si gradivo izposoja za svojega člana.
2. Vse medknjižnično naročene kopije dokumentov se knjižnicam naročnicam pošlje izključno po e-pošti. Stroški fotokopiranja posredovanega gradiva po medknjižnični izposoji se zaračunavajo skladno s cenikom knjižnice.
3. Pogoje izposoje in uporabe gradiva določa knjižnica, ki gradivo izposodi.
4. Končni uporabnik mora biti član splošne knjižnice, v kateri zahteva medknjižnično izposajo.
5. Pogoje izposoje in uporabe gradiva določa splošna knjižnica, ki gradivo izposoja.
6. Če končni uporabnik izposojenega gradiva iz medknjižnične izposoje ne prevzame oz. ne vrne v predpisanem roku, je dolžan poravnati vse stroške po ceniku splošne knjižnice, ki mu je gradivo izposodila.

Koroška osrednja knjižnica spremlja število in upravičenost medknjižničnih izposoj v odnosu do velikosti knjižnice, njenih prihodkov, knjižnične zbirke in prirasta gradiva ter stroške v zvezi s to storitvijo. Zato območne knjižnice Koroški osrednji knjižnici kot nosilki projekta o tem poročajo, v Koroški osrednji knjižnici podatke analiziramo in po potrebi ustrezno ukrepamo.

Ker je storitev močno odvisna od finančnih sredstev, to problematiko rešujemo po korakih, v okviru več let trajajočega projekta. Pogodbo z izvajalcem storitve sklepamo za obdobje treh let. Trenutna pogodba z izvajalcem Pošto Slovenije velja do 30. april 2022.

2. pripravimo enotni pravilnik za izvajanje MKI (KOK pripravi predlog, sodelujejo vse OOK).

MKI trenutno deluje še na osnovi skupnih kriterijev, zato v letu 2021 predlagamo pripravo enotnega pravilnika za izvajanje MKI, ki bo vključeval že novo relacijo MKI med OOK in bi začel veljati ob podpisu nove pogodbe z izvajalcem storitve v letu 2022.

3. Načrtovanje dejavnosti za uresničitev končnega cilja za uporabnika brezplačna MKI v državi, na vseh nivojih, ne glede na relacije do leta 2025

Glede na to, da je v letu 2025 končni cilj za uporabnika brezplačna MKI na vseh relacijah v državi, vse nadaljnje širitve terjajo sodelovanje tudi drugih institucij oziroma teles (Združenje slovenskih splošnih knjižnic, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, ponudnik e-knjig, Ministrstvo za kulturo RS, IZUM). Prvi dogovori so načrtovani za leto 2022, ko se opravi tudi raziskava o stroških na nivoju države. Ena od željenih opcij je tudi vključitev e-knjig v brezplačno MKI na vseh relacijah med knjižnicami, brez da bi uporabnik moral biti član knjižnice, kjer si e-knjigo želi izposoditi. Dovolj bi bilo, da je član le ene splošne knjižnice. Za to bi bilo potrebno tudi v tehničnem smislu spremeniti sistem izposoje e-knjige tako, da izposoja ne bi bila vezana na številko članske izkaznice uporabnika. Zavedamo se, da bodo pogajanja s ponudnikom e-knjig zahtevna, zato bi se v pogajanja v imenu vseh knjižnic morala vključiti Zveza združenj splošnih knjižnic. Od vseh osrednjih območnih knjižnic pričakujemo, da bodo sodelovale pri dogovorih (dogovori s knjižnicami območja), dogovorih med vsemi OOK, pri zbiranju statističnih podatkov, porabi sredstev in pripravi navodil oz. novega pravilnika, ki bi zajemal vse relacije brezplačne MKI.

4. Časovni načrt

Leto	Aktivnosti	Predvideni dodatni stroški
2021	1. Raziskava o širitvi MKI med OOK in definiranje dodatnih stroškov 2. Priprava Pravilnika o MKI	
2022	1. Javni poziv za ponudnika za izvajanje storitve, izbor in sklenitev pogodbe za obdobje 2022-2025 2. Razširitev MKI med OOK 3. Sklenitev dogovora med OOK 3. Pričetek dogovorov o širitvi na drugih nivojih z vključevanjem MK RS, ZSK, ZBDS...	Dodatnih 500 EUR na OOK
2023	1. Nadaljevanje dogovorov o širitvi, spremljanje in definiranje stroškov 2. Za MKI izposoja e-knjig dogovori s ponudnikom e-knjig in IZUM-om za spremembo sistema izposoje.	
2024	1. Priprava dogovorov na relacijah OOK Koroška osrednja knjižnica in osrednje knjižnice	
2025	1. Javni poziv za ponudnika za izvajanje storitve, izbor in sklenitev pogodbe za obdobje 2025-2028 2. Pogodba vključuje MKI med vsemi splošnimi knjižnicami, na vseh relacijah v državi (če bodo dogovori o izposoji e-knjig uspešni, vključuje tudi MKI e-knjig) 3. Sklenitev dogovorov med vsemi knjižnicami 4. Priprava novega pravilnika o brezplačni MKI	Stroški še niso znani

PRILOGA 2

DIGITALIZACIJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA 2021 (usklajeno)

Velik del **domoznanskega gradiva je že digitaliziran** in dostopen preko spleta, v zadnjih letih pa se osredotočamo na digitalizacijo koroških lokalnih in zamejskih časopisov. V letu **2021** načrtujemo nadaljevanje digitalizacije periodičnih publikacij in časopisov kot tudi rokopisnega ter slikovnega gradiva iz naših posebnih zbirk.

V letu **2021** načrtujemo digitalizacijo naslednjega dragocenega gradiva:

- Koroški zamejski časopis Naš tednik (1949-2003)

Načrtujemo tudi promoviranje domoznanskih vsebin z vnosom **štirih** novih zbirk na **portal KAMRA**.

1. prioriteta

a) KOROŠKI ZAMEJSKI ČASOPIS NAŠ TEDNIK – glasilo Krščanske ljudske stranke
V letu **2021** bomo v sodelovanju z NUK-om in Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu nadaljevali z digitalizacijo zamejskih časopisov in sicer časopisa Naš tednik – glasilo Krščanske ljudske stranke

Naš tednik je neprekinjeno izhajal od leta 1949 do 2003.

Gre za velik pomen v smislu slovenskega, dragocenega gradiva, prispevkov o naši (Koroški) preteklosti, vir informacij in podatkov, ki so jih v preteklosti in jih bodo v prihodnje izčrpavali uporabniki naše osrednje območne knjižnice in ostalih območnih knjižnic ter drugih kulturnih institucij (muzeji, galerije, arhivi) na tej in oni strani Koroške.

V domoznanski zbirki hranimo večino letnikov časopisa Naš tednik, vendar bomo pri izbiri gradiva za digitalizacijo sodelovali tudi z ostalimi knjižnicami, ki hranijo vezane ali nevezane letnike (odvisno od stanja posameznega letnika v KOK).

Naša najpomembnejša naloga pa ni le hranjenje, zbiranje in posredovanje domoznanskega gradiva, temveč posredovanje domoznanskih informacij. Zato je za informatorje v naši območni knjižnici in vseh splošnih knjižnicah na območju tudi Naš tednik bil in bo nepogrešljiv vir informacij na vseh področjih življenja naše Koroške tostran in onstran meje.

Digitalizacijo bo izvedel zunanji partner z dolgoletnimi izkušnjami in referencami, ki bo nudil kvalitetno in najugodnejšo storitev in ki nam bo nudil revizijsko in zakonsko skladno elektronsko hrambo, po zahtevah nadzorne institucije KPMG (certifikat o revizijski skladnosti) in Arhiva Republike Slovenije (akreditacija).

Digitalizacijo obsežnega časopisa bomo izvedli v več delih in digitalizirane letnike sproti dodajali na portal **dLib**.

Periodika – 10 letnikov (od 55 letnikov), 4.300 strani x 0,60 EUR = 3.147 EUR.

Pripravila: Simona Šuler Pandev, domoznanski oddelek

PRILOGA 3

PROGRAM AKTIVNOSTI NA PODROČJU OBMOČNEGA UREDNIŠTVA PORTALA KAMRA V LETU 2021

Območno uredništvo

Sodelovali bomo pri razvijanju, vzdrževanju in koordinaciji portala KAMRA, koordinirali delo v regiji, pridobivali in povezovali aktivne partnerje, dodajali vsebine ter izvajali redakcijo.

Na območju Koroške poleg osrednje območne knjižnice delujejo tri osrednje knjižnice, v zadnjem času se je kot aktivni partner pri vnosu vsebin na portal Kamra, zaenkrat domoznanskih novic, pridružila Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec. Knjižnica Dravograd in Knjižnica Radlje ob Dravi zaradi pomanjkanja kadra same ne vnašajo vsebin na portal, so pa vsekakor pripravljene prispevati vsebine, ki bi jih vnesla območna urednica.

Koroški pokrajinski muzej vsa leta kaže veliko pripravljenost in redno sodeluje s kvalitetnimi vsebinami, ki jih kot zgodbe na portal vnese območna urednica. Aktivno navezujemo stike s posamezniki - zbiralci domoznanskega gradiva ter publicisti (Mirko Osojnik, dr. Franc Verovnik, Jože Potočnik, Miha Brezovnik, Margareta Jukič).

Načrtovan vnos vsebin 2021:

Načrtujemo vnos štirih novih digitalnih zbirk:

1. Od Koroškega fužinarja do ravenskega jeklarja: ob 400-letnici železarstva in jeklarstva v Mežiški dolini

Zbirka, ki delno povzema naslov nekdanjega znamenitega železarniškega časopisa, bo sledila vsebini istoimenske jubilejne publikacije, ki bo izšla konec leta 2020, v čast večstoletni železarski tradiciji v Mežiški dolini. Če bi časopis Koroški fužinar še obstajal bi v naslednjem letu praznoval že 70. jubilej. Zbirka bo hkrati tudi *hommage* odličnemu 'domoznanskemu' glasilu, ki je po 56 letih delovanja 2007 prenehal izhajati.

2. 200 let šolstva na Prevaljah

Ni veliko krajev, ki se lahko pohvalijo s tako dolgotrajno tradicijo – 200 let šolstva. Ustanovitev šole je za kraj pomenila začetek opismenjevanja prebivalstva, kasneje pa je šola postala in ostala središče kulturnega, izobraževalnega in športnega utripa Prevalj. Ob častitljivem jubileju šolstva je nastal obsežen zbornik, ki mu bo sledila še zgodba na portalu Kamra, kot pisana priča preteklosti, s pomočjo katere danes razumemo sedanost in s ponosom zremo v prihodnost.

3. Gledališko vrenje med Peco in Uršljo goro: pet desetletij gledališke skupine Prevalje – Mežica

Na Prevaljah ne manjka kulturnih ustvarjalcev in kulturne energije skozi vsa obdobja, kultura je imela vedno posebno mesto. Ustvarjalni ljubiteljski duh je pustil številne sledi tudi na prevaljskih gledaliških odrih. Zbirka bo sledila zgodbi 50-letnega delovanja **Gledališke skupine Prevalje-Mežica** in bo posvečena spominu na njihova ustvarjalna leta, ki so se spletla v opus dobrega in kvalitetnega ljubiteljskega dela polnega presežkov – amaterizma, bolje - ljubiteljstva z veliko začetnico.

4. Mesto Ravne na Koroškem in urbanistični razvoj v času socializma

V drugi polovici 60-tih let in na začetku 70-tih so na Ravnah nastajale kvalitetne in celostne urbanistične zasnove. Zgrajene ali dograjene so bile stanovanjske soseske na Čečovju, Javorniku, na Šancah, Dobji vasi in še kje. Stanovanj je bilo dovolj, tako za domačine kot za

številne delavce in strokovnjake iz drugih republik bivše skupne države, ki so dobili zaposlitev v Železarni Ravne. Podoba kraja se je spreminjala in mesto je cvetelo ...

Novice:

Vnos aktualnih domoznanskih novic z območja v sodelovanju s sorodnimi inštitucijami.

Izobraževanje:

Udeleževali in sodelovali bomo na izobraževanjih, sestankih in delovnih skupinah ter v uredniškem odboru portala Kamra. V letu 2021 ne načrtujemo organiziranega usposabljanja za nove vnašalce vsebin s koroškega območje. Z vnašalko vsebin iz Knjižnice Ksaverja Meška Slovenj Gradec bo potekalo svetovanje individualno, preko telefona ali video povezav.

Promocija portala:

Tematsko zbiranje spominov z naslovom *ODKRITI SPOMIN*, bomo izvedli v virtualnem okolju in po možnosti še v katerem od Medgeneracijskih centrov v Mežiški dolini (Črna, Mežica ali Ravne na Kor.). Pozvali bomo prebivalce, da se z gradivom iz svojih družinskih arhivov aktivno vključijo v nastajanje predvidene domoznanske razstave, ki bo kot zbirka objavljena na portalu Kamra, posamične fotografije pa bomo vnesli na Album Slovenije.

Proti koncu leta bomo javnosti predstavili novo digitalizirano gradivo ter zbirke na portalu Kamra in dLib.

Vsebine portala Kamra kot podpora izobraževalnemu procesu bomo predstavljali šolskim skupinam ob rednih ogledih knjižnice in njenih zbirk.

V mladinskem oddelku bo izvedena domoznanska delavnica za višje razrede osnovnih šol: izdelava plakatov na določene teme z uporabo vsebin s portala Kamra.

Koroška sicer nima regionalnega časopisa, a vseeno se bomo potrudili najti možnost promocije vsebin portala z objavo v občinskih glasilih.

Predvideno število ur: 250 ur

Zapisala: Simona Vončina, regijska urednica portala Kamra za Koroško območje